

Postawy Polaków wobec finansów

Jak nadchodzące Święta mogą uderzyć nam do głowy?

think!
FUNDACJA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA WIEDZY

Citi Foundation

citi

Partner merytoryczny:

Fundacja Kronenberga

citi handlowy

inspiracja
do działania

Z długopisem w ręku

Wydatki planuję z wyprzedzeniem

Splukani na Święta

73% Polaków twierdzi, że nie mieści się w zaplanowanym budżecie świątecznym

17% z grupy od **25** do **39** lat nie przekracza budżetu świątecznego

26% planuje zakupy świąteczne z wyprzedzeniem i dodatkowo stara się korzystać z promocji przedświątecznych typu **Black Friday**, **Cyber Monday** - w tym aż co trzecia kobieta i tylko co piąty mężczyzna

Na spontanie czy z umiarem? Kto planuje a kto nie większe wydatki?

Typ spontaniczny

50 % planuje większe wydatki maksymalnie z miesięcznym wyprzedzeniem

- Zazwyczaj uczeń lub student
- Uważa, że nie warto oszczędzać
- Pieniądze (jeśli je ma) trzyma w domu

Typ zapobiegliwy

37 % większe wydatki planuje z wyprzedzeniem minimum pół roku

- Ma stałą pracę, a co za tym idzie - dochód
- Co miesiąc oszczędza określoną kwotę
- Trzyma nadwyżki na lokacie

Maciej Pietraszkiewicz
CFA, Dyrektor Inwestycyjny, Citi Handlowy

Planowanie to pierwszy krok do osiągnięcia finansowej równowagi. Niestety jak wynika z praktyki spora grupa Polaków nie dba nawet o kontrolę wydatków. Wielu nie widzi takiej potrzeby oraz nie rozumie jak ogromne znaczenie ma planowanie w finansach. W efekcie w Polsce mamy bardzo niską stopę oszczędności gospodarstw domowych (2,6% wobec 11% średniej dla UE). Mówiąc krótko bez ustawienia celu trudno o jego realizację.

Braki w edukacji odbijają się również na sferze inwestycyjnej. Jedyne 8% Polaków inwestuje pieniądze a aż 12% uważa, że najbezpieczniejsze jest trzymanie gotówki w domu. Mamy fundamentalny problem z zaufaniem do rynku kapitałowego. Przygodę z inwestycjami powinniśmy zacząć od zrozumienia podstawowych relacji zysku i ryzyka.

Control Freak w akcji?

(Nie) liczy się każdy grosz

2008

2019

38

%

Kontroluję wszystkie wydatki

29

%

38

%

Kontroluję tylko większe wydatki, typu remont

47

%

Me, myself and I

23 %

Polaków podczas zakupów świątecznych pozwala sobie na drobną przyjemność - tylko dla siebie!

...a wśród osób z miast powyżej 500 tys. mieszkańców jest to...

32 %

Przezorny vs. niebieski ptak

Przewidujący - kontroluje wszystkie wydatki

- Powyżej 60 lat
- Większe wydatki planuje z rocznym wyprzedzeniem
- Regularnie oszczędza
- **43%** trzyma gotówkę w domu i kontroluje każdy wydatek

Lekkoduch - nie kontroluje żadnych wydatków

- 15-24 lata
- Nie planuje większych wydatków
- Wszystko przeznaczają na konsumpcję
- **35%** deklaruje, że oszczędzanie nie ma sensu i nie kontroluje żadnych wydatków

Maciej Pietraszkiewicz
CFA, Dyrektor Inwestycyjny, Citi Handlowy

Podejście do kontroli wydatków w dużej mierze zależy też od naszego charakteru. Dwa skrajne profile w tym zakresie to typ przezorny oraz lekkoduch. Pierwszy z nich stara się kontrolować wszystkie wydatki, zazwyczaj jest to osoba po 60 roku życia, nauczona znaczenia regularnego oszczędzania. Oczywiście, żeby generować nadwyżki, musi kontrolować wydatki i tak też się dzieje - większe wydatki planuje przynajmniej z rocznym wyprzedzeniem. Na drugim biegunie jest lekkoduch, nie bez znaczenia typowym przykładem dla tej grupy jest osoba w młodzieńczym wieku poniżej 24 lat. Z reguły nie planuje większych wydatków a wszystkie wpływy przeznaczają na bieżącą konsumpcję. Życie tu i teraz jest mottem. Pośród tej grupy aż 35% osób twierdzi, że oszczędzanie nie ma sensu. Paradoksalnie z punktu widzenia matematyki finansowej i procentu składanego powinno być odwrotnie, im szybciej zaczniemy oszczędzać, tym lepiej.

Syndrom Scrooge'a czyli jak (nie pomagamy)...

Moja kasa - moja sprawa?

<100 zł

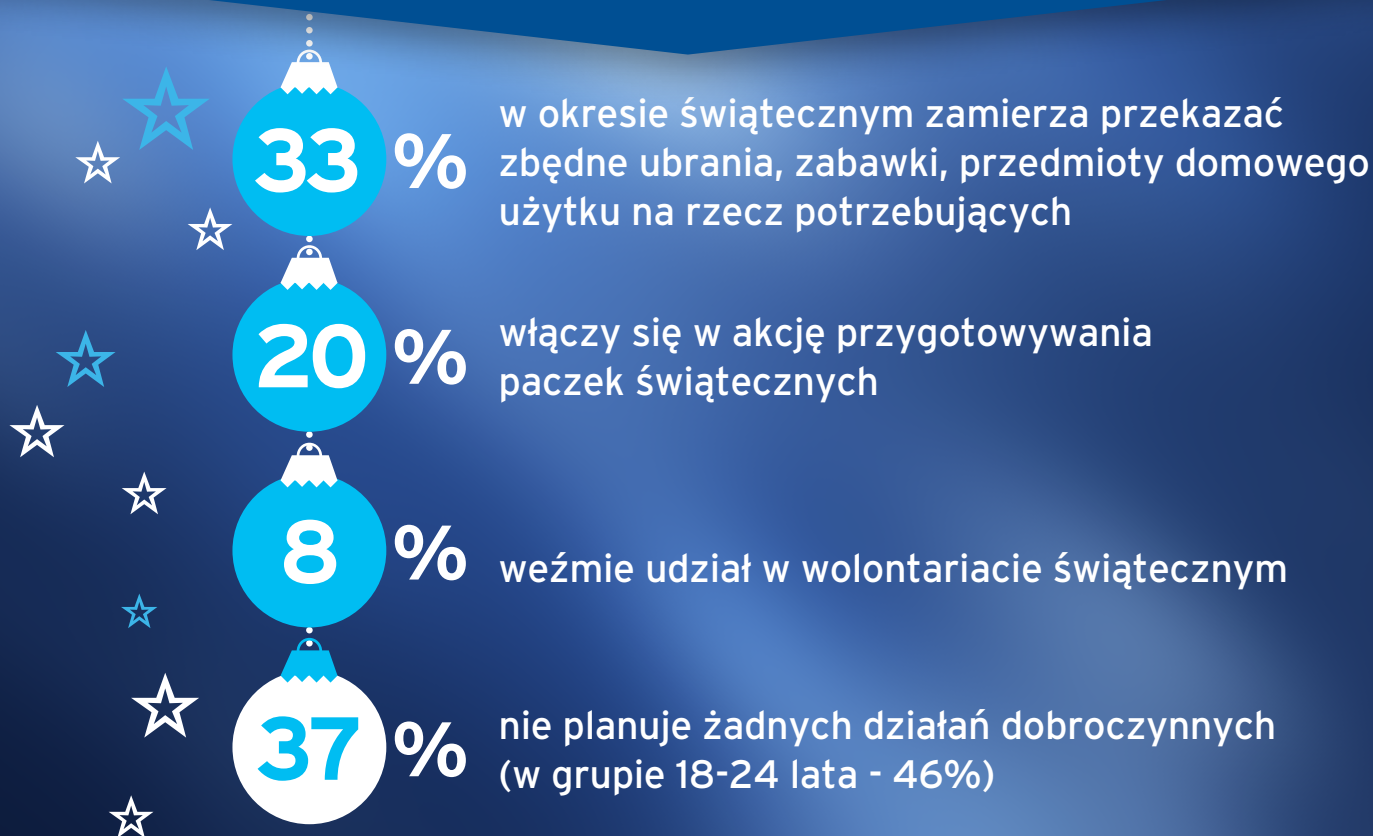

zamierza wydać
na cele dobroczynne
poniżej 100 zł
(w okresie świątecznym)

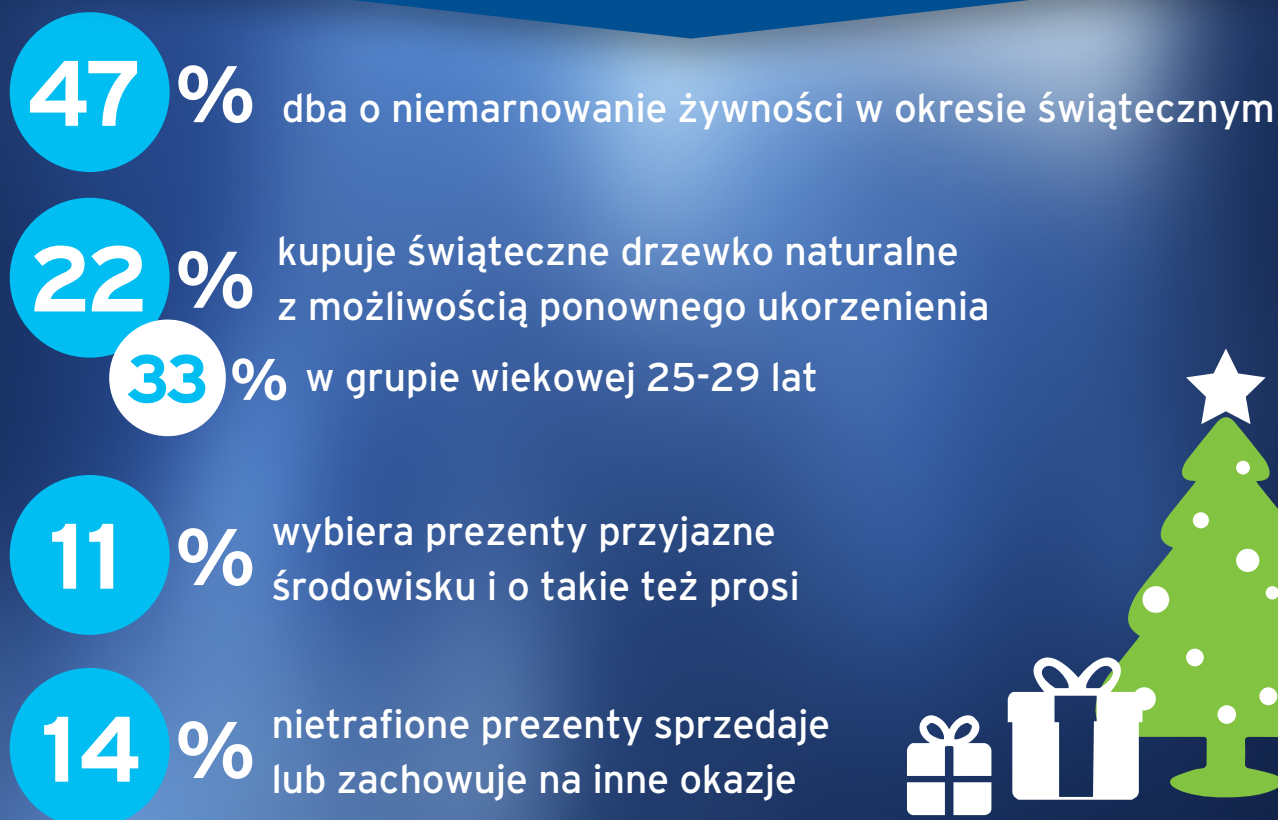

nie zamierza przeznaczyć
jakichkolwiek środków
na cele dobroczynne

Jak pomaganie nas kręci?

Blżej planety

Sławomir S. Sikora
Prezes Zarządu Citi Handlowy

Święta to moment zatrzymania, który motywuje do jeszcze większej wrażliwości na innych i na rzeczy ważne takie jak choćby środowisko. Czy dobrze wykorzystujemy ten czas? Jak wskazują nasze badania o wspieraniu potrzebujących wciąż więcej mówimy aniżeli działamy. Zaledwie 8% Polaków angażuje się w wolontariat świąteczny, 37% nie planuje żadnych działań dobroczynnych. Ciekawe, że wśród tych, którzy w Święta nie zamierzają angażować się w żadne akcje na rzecz innych dominują ludzie młodzi w wieku 18 - 24 lata.

Wydaje się, że jednym z powodów może być brak kapitału społecznego, a przede wszystkim wzajemnego zaufania (CBOS). 3/4 z nas deklaruje, że w relacjach z innymi należy być bardzo ostrożnym, dlatego koncentrujemy się przede wszystkim na sobie i naszych najbliższych. W okresie wzrostu gospodarczego lubimy kupować, ale już niekoniecznie dzielić się, raczej kalkulujemy niż pomagamy. To dobry moment, by nad tym się zastanowić, bo jest jeszcze czas, by nasze grudniowe aktywności zaplanować inaczej.*

W Citi Handlowy jak co roku święta są od tego, by się dzielić. Spakujemy ponad 2000 paczek dla domów opieki, domów Seniora, kombatantów, osób z niepełnosprawnością. Cieszę się, że w tym czasie aktywnie będą działać też nasi wolontariusze. W tym roku jest już nas ponad 4200 - dzielimy się swoim czasem, pracą i wiedzą z potrzebującymi.

* Badanie CBOS, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2018/K_035_18.PDF